

Chambre
homéopathie /2013/AVIS-KXY

Kamer
homeopathie/2013/ADVIES-KXY

25/06/2013

**Avis de la Chambre d'homéopathie
relatif à l'opportunité et à la stratégie
d'appliquer des mesures transitoires
pour l'enregistrement des praticiens
homéopathes d'une part pour ceux qui
disposent d'un diplôme de médecin,
sage-femme ou dentiste, et d'autre
part ceux qui ne disposent d'aucun de
ces diplômes, incluant un avis sur
l'étendue de ce dernier groupe.**

**Advies van de Kamer voor
homeopathie betreffende de
opportunititeit van, en de strategie om
overgangsmaatregelen toe te passen
voor de homeopaat beoefenaars die
voor een deel bestaan uit hen die het
diploma arts, tandarts of vroedvrouw
hebben, en een ander deel die niet
beschikken over deze diploma's,
alsook een advies aangaande de
omvang van de laatste groep**

Direction générale Soins de Santé

Professions des soins de Santé
Chambre d'Homéopathie

Place Victor Horta 40, bte 10 – 1060 Bruxelles

www.health.fgov.be

Directoraat-generaal Gezondheidszorg

Gezondheidszorgberoepen
Kamer voor Homeopathie

Victor Hortaplein 40, bus 10 - 1060 Brussel

www.health.fgov.be

CHAMBRE D'HOMEOPATHIE	KAMER VOOR HOMEOPATHIE	
Avis de la Chambre d'homéopathie relatif à les mesures transitoires	Advies van de Kamer voor homeopathie betreffende de overgangsmaatregelen	
CHAMBRE D'HOMEOPATHIE/2013/AVIS-KY	25/06/2013	KAMER HOMEOPATHIE/2013/Advies-KY

Origine

Considérant l'article 3 § 3 de la loi du 29 avril 1999, relative aux pratiques non-conventionnelles dans les domaines de l'art médical, de l'art pharmaceutique, de la kinésithérapie, de l'art infirmier et des professions paramédicales, la chambre d'homéopathie doit donner à la commission paritaire un avis sur les conditions dans lesquelles les praticiens d'une pratique non-conventionnelle enregistrée peuvent être enregistrés de manière individuelle.

Considérant que la Chambre d'homéopathie a rendu en date du 18 septembre 2012 pour avis à la Commission Paritaire que la pratique de l'homéopathie doit être exclusivement réservée aux médecins, dentistes et sages-femmes, et pour ces deux dernières professions exclusivement dans le cadre des actes autorisés aux porteurs de ces titres.

Considérant que la Ministre souhaite être avisée quant à l'étendue du groupe représenté par la personnes se revendiquant actuellement homéopathe et qui ne disposent pas d'un diplôme de médecins, dentistes ou sages-femmes ;

Considérant que la Ministre souhaite être avisée quant à l'opportunité et à la stratégie d'un régime transitoire pour les personnes qui souhaiteraient être enregistrés comme homéopathe mais qui soit ne disposeraient pas d'une formation en homéopathie, soit ne disposeraient pas d'un diplôme de médecins, dentistes ou sages-femmes, ou qui ne disposeraient d'aucun des deux,

Considérant que les non-médecins, non-dentistes et non-sages-femmes praticiens qui sont membres

Aanleiding

Overwegende artikel 3§3 van de wet van 29 april 1999 betreffende de niet-conventionele praktijken inzake de geneeskunde, de artsnijbereidkunde, de kinesitherapie, de verpleegkunde en de paramedische beroepen, moet de kamer voor homeopathie een advies meedelen aan de paritaire commissie over de voorwaarden waaronder de beoefenaars van een geregistreerde niet-conventionele praktijk individueel geregistreerd kunnen worden.

Overwegende dat de Kamer homeopathie op datum van 18 september 2012 als advies heeft verstrekt aan de Paritaire Commissie, dat de homeopathie-praktijk exclusief voorbehouden moet zijn aan de artsen, tandartsen en vroedvrouwen, en voor deze twee laatste beroepen uitsluitend in het kader van de toegestane handelingen aan de houders van deze titels;

Overwegend dat de Minister wenst geïnformeerd te worden over de omvang van de groep die bestaat uit personen die momenteel het beroep homeopaat beoefenen maar niet beschikken over het diploma arts, tandarts of vroedvrouw;

Overwegend de Minister wenst geïnformeerd te worden over de opportuniteit van, en de strategie voor de overgangsmaatregelen voor personen die wensen geregistreerd te worden als homeopaat maar niet beschikken over het diploma homeopathie of niet beschikken over een diploma arts, tandarts of vroedvrouw, of personen die over geen van beide beschikken;

Overwegend dat de niet-arts, niet-tandarts, niet-vroedvrouw beoefenaars die lid zijn van

CHAMBRE D'HOMEOPATHIE		KAMER VOOR HOMEOPATHIE	
Avis de la Chambre d'homéopathie relatif à les mesures transitoires		Advies van de Kamer voor homeopathie betreffende de overgangsmatregelen	
CHAMBRE D'HOMEOPATHIE/2013/AVIS-KY	25/06/2013	KAMER HOMEOPATHIE/2013/Advies-KY	

d'une organisation professionnelle reconnue ont un niveau de formation est très varié.

Considérant que la sécurité des patients doit rester garantie ;

Considérant le débat entre les membres de la chambre d'homéopathie en date du 25 juin 2013, le consensus suivant a été obtenu :

Avis

1. Pour les médecins, dentistes ou sages-femmes qui n'auraient pas encore suivi une formation en homéopathie telle qu'avisée par la Chambre (cf. K3), mais qui justifieraient d'une expérience professionnelles ou d'autres formation, la chambre propose que lui soient soumis les dossiers selon une procédure identique à celle d'une reconnaissance internationale des professions des soins des santé (directive 2005/36). Elle aviserait la Ministre quant aux mesures supplémentaires éventuelles à appliquer pour mettre le demandeur au niveau de connaissances ou de compétences requis..
2. Pour ce qui concerne les personnes ne détenant pas le titre de médecin, ou de dentiste ou de sage-femme qui pratiquent ou qui ont déjà commencé une formation en homéopathie au plus tard au moment de la publication de ces mesures, la chambre rend avis que ces personnes :
Doivent produire, en plus de l'attestation de réussite de la formation en homéopathie prévue pour l'agrément comme homéopathe ou de la preuve d'un exercice de l'homéopathie, une attestation de réussite d'une formation

een erkende beroepsorganisatie een zeer gevarieerde academische achtergrond hebben.

Overwegende dat de veiligheid van de patiënten moet gegarandeerd blijven;

Gelet op het debat tussen de leden van de kamer voor homeopathie op 25 juni 2013, werd volgende consensus bereikt:

Advies

1. Voor de artsen, tandartsen en vroedvrouwen die nog niet zijn opgeleid in de homeopathie zoals die is geadviseerd door de Kamer (zie K3), maar waarvoor het gerechtvaardigd wordt door ervaring of andere opleidingen, stelt de Kamer voor dat deze personen een dossier indienen naar analogie met de internationale erkenning van de gezondheidszorgberoepen (directief 2005/36). De Kamer adviseert de Minister aangaande eventuele bijkomende vereisten om het gewenste niveau van kennis of competenties te behalen.
2. Voor wat de personen betreft die geen titel hebben van arts, tandarts of vroedvrouw maar die al het beroep van homeopaat uitoefenen of zij die al begonnen zijn aan de opleiding homeopathie, ten laatste op het ogenblik van publicatie van deze maatregelen, geeft de Kamer als advies dat deze personen:
Moeten een attest van slagen kunnen voorleggen van de opleiding homeopathie

CHAMBRE D'HOMÉOPATHIE		KAMER VOOR HOMEOPATHIE	
Avis de la Chambre d'homéopathie relatif à les mesures transitoires		Advies van de Kamer voor homeopathie betreffende de overgangsmaatregelen	
CHAMBRE D'HOMÉOPATHIE/2013/AVIS-KY	25/06/2013	KAMER HOMEOPATHIE/2013/Advies-KY	

comprenant 150 heures de pharmacologie conventionnelle et 150 heures de sémiologie organisée dans une école ou institution reconnue qui enseigne ces matières;

Ces mesures transitoires ne sont prises en compte que pour les personnes possédant un diplôme délivré après un cycle complet d'études supérieures (minimum graduat/bachelor) permettant d'exercer une profession de santé et dont la valeur est reconnue par la Chambre d'homéopathie.

Ces mesures transitoires ne sont valables que pour ceux qui s'inscrivent à ces formations durant une période de maximum 5 ans.

Pour pouvoir être enregistrés, les candidats devront déposer un dossier de reconnaissance de leurs droits acquis auprès de une Chambre d'homéopathie (à composer/désigner) : ce dossier comporte le(s) diplôme(s) acquis, l'expérience utile démontrable et les éventuelles formations complémentaires suivies. Cette chambre remet un avis motivé au Ministre sur chaque dossier.

3. En ce qui concerne les personnes qui n'ont pas suivi de formation de niveau supérieur et qui exercent la profession d'homéopathe et/ou sont en formation, la Chambre est d'avis qu'ils doivent suivre une formation complémentaire de niveau bachelier donnant accès à une profession de santé.

zoals voorzien voor de erkenning als homeopaat of een bewijs van ervaring, bovenop een attest van slagen van een opleiding die 150 uur farmacologie en 150 uur semiologie inhoud georganiseerd door een erkende school of instelling die deze vakken doceert;

Deze overgangsmaatregelen houden enkel rekening met personen die in het bezit zijn van een diploma afgeleverd na een voltooide cyclus van hogere studies (minimum graduaat/bachelor) dat toelaat een gezondheidszorgberoep uit te oefenen en waarvan de waarde erkend wordt door de Kamer homeopathie;

Deze overgangsmaatregelen zijn enkel geldig voor hen die zich hebben ingeschreven in deze opleiding in acht name van een periode van maximum 5 jaar.

Om geregistreerd te kunnen worden, zullen de kandidaten een erkenningsdossier moeten indienen aangaande hun verworven rechten bij een Kamer homeopathie (nog samen te stellen/aan te wijzen): dit dossier behelst hun behaald(e) diploma(s), aantoonbare relevante ervaring en de eventueel gevolgde bijkomende opleidingen. Deze Kamer dient een gemotiveerd advies in bij de Minister over elk dossier.

3. Voor wat betreft personen die geen hogere opleiding hebben gevolgd, maar die al het beroep van homeopaat uitoefenen en/of in opleiding zijn adviseert de Kamer dat deze personen een bijkomende bachelor opleiding moeten volgen die toegang geeft tot een gezondheidszorg beroep.

CHAMBRE D'HOMÉOPATHIE		KAMER VOOR HOMEOPATHIE	
Avis de la Chambre d'homéopathie relatif à les mesures transitoires		Advies van de Kamer voor homeopathie betreffende de overgangsmatregelen	
CHAMBRE D'HOMÉOPATHIE/2013/AVIS-KY	25/06/2013	KAMER HOMEOPATHIE/2013/Advies-KY	

Un point d'attention supplémentaire sera l'organe ou le mécanisme par lequel les aspects déontologiques seront alors pris en charge.

4. A) La Unio Homeopathica Belgica et les universités affirment que pour les personnes qui ne disposent pas d'un diplôme de médecin, dentiste ou sage-femme et qui seraient enregistrées via les mesures transitoires exercent comme « assistant homéopathe » (titre à ajouter au titre de base) dans leur domaine de compétences et leur pratique ne pourrait être exercée que sous la responsabilité d'un médecin car les médecins ont un droit de prescription. Lors de l'enregistrement, la chambre peut préciser ce domaine de compétences limitant le droit à l'exercice. La Chambre recommande à la Ministre et au parlement de modifier la Loi du 29 avril 1999, relative aux pratiques non-conventionnelles dans les domaines de l'art médical, de l'art pharmaceutique, de la kinésithérapie, de l'art infirmier et des professions paramédicales pour prévoir cette nouvelle catégorie de praticiens de l'homéopathie et l'obligation de responsabilité médicale dans ce cas. (voir annexe 1)

Les « assistants homéopathes » sont soumis à l'obligation de formation continue en homéopathie et doivent continuer à être agréés pour leur titre de base.

4. b) Selon la Liga Homeopathica Classica, tous les homéopathes qui sont inclus en regard des conditions de formation et d'éthique de cette organisation

Een bijkomende aandachtspunt is het orgaan of mechanisme waarin de deontologische aspecten worden behandeld.

4. a) De Unio Homeopathica Belgica en universiteiten stellen dat de personen die niet beschikken over een diploma van arts, tandarts of vroedvrouw geregistreerd zouden worden via de overgangsmatregelen beoefenen als « assistent homeopaat » (titel toe te voegen aan hun basistitel) binnen hun competentiedomein en hun beoefening kan enkel onder de verantwoordelijkheid van een arts omdat artsen een voorschrijfrecht hebben. Vanaf de registratie kan de Kamer hun competentieprofiel preciseren en het uitoefeningsrecht te limiteren. De Kamer adviseert aan de Minister en aan het parlement om de wet van 29 april 1999 betreffende de niet-conventionele praktijken inzake de geneeskunde, de artsenijsbereidkunde, de kinesitherapie, de verpleegkunde en de paramedische beroepen aan te passen om deze nieuwe categorie van beoefenaar van de homeopathie te voorzien en de verplichting om onder medische verantwoordelijkheid te werken in dit geval. (zie bijlage 1)

De « assistent homeopaten » zijn onderworpen aan de verplichting om de permanente vorming in homeopathie te volgen en dienen de erkenning van hun basis(beroeps)titel te behouden.

- 4.b) Volgens de Liga Homeopathica Classica moeten alle homeopaten die aangesloten zijn bij en voldoen aan de toelatingseisen inzake vorming en ethiek

CHAMBRE D'HOMEOPATHIE		KAMER VOOR HOMEOPATHIE	
Avis de la Chambre d'homéopathie relatif à les mesures transitoires		Advies van de Kamer voor homeopathie betreffende de overgangsmatregelen	
CHAMBRE D'HOMEOPATHIE/2013/AVIS-KY	25/06/2013	KAMER HOMEOPATHIE/2013/Advies-KY	

professionnelle reconnue doivent recevoir la possibilité d'exercer leurs compétences professionnelles et/ou pouvoir continuer à la condition de respecter : l'établissement du diagnostic et la concertation avec le médecin traitant au choix du patient.

van deze erkende beroepsvereniging de mogelijkheid krijgen hun beroepswerkzaamheden onbepaald uit te oefenen en/of verder te zetten met bekrachtiging van de eis: diagnosestelling en overleg met de behandelende geneesheer naar keuze van de patiënt.

Dr Dirk CUYPERS

Président de la commission paritaire des pratiques non-conventionnelles

Voorzitter van de paritaire commissie van de niet-conventionele praktijken

CHAMBRE D'HOMEOPATHIE		KAMER VOOR HOMEOPATHIE	
Avis de la Chambre d'homéopathie relatif à les mesures transitoires		Advies van de Kamer voor homeopathie betreffende de overgangsmatregelen	
CHAMBRE D'HOMEOPATHIE/2013/AVIS-KY	25/06/2013	KAMER HOMEOPATHIE/2013/Advies-KY	

Bijlage 1

De procedure kan dus als volgt samengevat worden:

1. Een diploma gehaald hebben van graduaat / bachelor in de gezondheidszorg
2. Dit diploma van graduaat/ bachelor in een gezondheidsberoep naar waarde laten erkennen door de Kamer Homeopathie
3. Een attest van slagen in de homeopatische opleiding of een bewijs van ervaring kunnen voorleggen.
4. Een attest van slagen voorleggen van een opleiding van 150 u. farmacologie en 150 u. semiologie.
5. Een erkenningsdossier indienen aangaande hun verworven rechten bij een nog samen te stellen Kamer.
6. De Kamer dient dan een gemotiveerd advies in te dienen bij de Minister
7. De minister geeft finaal advies, en geeft de titel "assistent homeopaat"
8. Zij dienen onder de verantwoordelijkheid van een arts te gaan werken.
9. De kamer dient hun competentieprofiel te preciseren en hun uitoefeningsrecht te limiteren.
10. Indien geen diploma van graduaat / bachelor in de gezondheidszorg dienen ze dit eerst alsnog te halen. Hiervoor moten zij zich binnen de 5 jaar ingeschreven hebben en dienen zij nadien de hele procedure verder te doorlopen.

Zij kunnen dan onbeperkt homeopathie blijven uitoefenen.